

Valtion vuoden 2015 talousarvioesityksen painopisteet

Opetus- ja kulttuuritoimi

Marja Lahtinen

vt. johtaja, opetus ja kulttuuri

Opetus- ja kulttuuritoimen valtion määrärahaesitys 2015

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala (VM)

1 850 753 000 euroa

Vähennys 430,3 milj. euroa

Peruspalvelut (päivähoito, esi- ja perusopetus,
yleiset kirjastot, asukaskohtainen taiteen
perusopetus ja kuntien yleinen kulttuuritoimi)

8 427 827 000 euroa, (sisältää muunkin kuin opetussektorin)

Yhteensä 10 278 580 000 euroa

Peruspalveluiden valtionosuus

Peruspalveluiden valtionosuus alenee 29,57 %:sta 25,42 %:iin. Kuntien rahoitusosuus kasvaa 74,58 %:iin.

Palveluiden käyttäjämäärät kasvavat 2015 yhteensä 16 900 käyttäjällä.

Palvelutehtävä	Käyttäjämäärälisäys
Päivähoito	3400
Esiopetus	1500
Perusopetus	12000

Kotihoidontuen puolittaminen

Suunnitteilla lasten kotihoidon tuen puolittamista koskeva HE. Talousarvioesityksessä ei ole kustannusarviota.

Kuntaliitto arvioi, että muutoksen kustannusvaikutukset alkavat vuonna 2016. Kustannusvaikutukset muodostuvat päivähoitopalveluiden kysynnän lisääntymisestä. Taloudellisten vaikutusten selvittämiseksi tulee tehdä päivähoidon kustannusrakenteen kokonaiskustannusvaikutusten arviointi.

Kuntaliiton arviota kotihoitontuen osalta

- Kotihoitontuella (2012) 2-vuotiaita 21 366 lasta (61 830 2–v lasta yhteensä, joista kh-tuella 34,6%)
- Lapsista 60 % päivähoitoon (12 820 lasta sekä mahdolliset sisarukset, arvio 3 846), 40% tuella
 - » Päivähoitokustannusten lisäys n. 204 M€
 - » Kotihoitontuen säästö n. 71 M€
 - » Kustannuslisäys yhteensä n. 130-140 M€
- Lapsista 70 % päivähoitoon (14 956 lasta sekä mahdolliset sisarukset, arvio 4 487), 30% tuella
 - » Päivähoitokustannusten lisäys n. 237 M€
 - » Kotihoitontuen säästö n. 83 M€
 - » Kustannuslisäys yhteensä n. 150-160 M€
- Laskelmissa ei huomioitu investointikuluja

Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen säästötoimenpiteenä

Subjekttiivista päivähoito-oikeutta rajoitetaan sosiaaliset perusteet huomioivalla tavalla osa-aikaiseksi silloin, kun vanhempi on kotona äitiys-, isyys-, vanhempain- tai hoitovapaalla tai kotihoidon tuella. Määrärahaa on esitetty vähennettävän 6 milj. euroa vuonna 2015.

Kuntaliitto pitää rajaamista hyvänä ja on todennut hallituksen esitystä koskevassa lausunnossaan 16.5.2014, että todelliset kustannusvaikutukset toteutuvat aikaisintaan vuonna 2016. Kokonaissästön saavuttaminen edellyttää osapäiväisen palvelun henkilöstön suhdeluvun säilyttämistä ennallaan 1:13.

Oppivelvollisuuden pidentäminen 17 ikävuoteen

Peruspalveluiden (perusopetus) valtionosuusmäärärahaesitys vuodelle 2015 on 175 000 euroa. Yleissivistävässä koulutuksessa (lukiokoulutus) oppivelvollisuuden nostoon esitetään 3 410 000 euroa ja ammatillisessa koulutuksessa 2 995 000 euroa.

Yhteensä 6 580 000 euroa.

Kuntaliitto pitää määrärahaesitystä riittämättömänä ja edellyttää luotettavaa taloudellisten vaikutusten arvioinnin toteuttamista. Valtion tulee rahoittaa kustannusten lisäys täysimääräisenä.

Toisen asteen koulutus

Rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti:

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rakenneuudistus ja rahoitusjärjestelmien uudistaminen ovat valmisteilla.

Rahoitusjärjestelmän esitetään tulevan voimaan vuonna 2017.

Koulutuksen järjestämislupien uusiminen toteutetaan samanaikaisesti.

Lukiokoulutus

Vuoden 2015 talousarvioesityksessä lukion yksikköhintaa pienennetään 6,56 % 6425,98 => 6004,52 euroa/opiskelija (-421,46 €/opiskelija).

- Kuntaliitto on erittäin huolissaan lukiokoulutuksen rahoituksen alhaisesta tasosta ja toivoo toiminnan järjestämisen edellyttämän rahoituksen huomioimista valtion talousarvioesityksessä. Lukiokoulutuksen saavutettavuuden varmistaminen ja kehittäminen lukiokoulutukseen osoitetun määrärahan turvin ovat vaakalaudalla.

Ammatillinen koulutus

Vuodesta 2014 ammatillisen koulutuksen valtion rahoitusta esitetään alennettavaksi 224 577 000 eurolla (-31 %) 510 349 000 euroon. Oppisopimuskoulutuksen määrärahaa esitetään alennettavaksi 22 265 000 eurolla (-18 %) 102 578 000 euroon valtiovarainministeriön talousarvioesityksessä.

Ministeriöiden määrärahaesitykset eroavat seuraavasti:

Työpaikalla tapahtuva oppiminen

OKM:n esitys	2 526 000 €
VM:n esitys:	1 026 000 €
Ero:	1 500 000 €

Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin

OKM:n esitys:	511 911 000 €
VM:n esitys:	499 775 000 €
Ero:	12 136 000 €

Vähennys kohdennettu kohtiin virtuaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen ja monipuolistaminen

OKM:n esitys:	11 961 000 €
VM:n esitys:	1 825 000 €
Ero:	10 136 000 €

sekä työvaltiasta oppimista ja koulutuksen eri järjestämismuotoja yhdistävät koulutusmallit

OKM:n esitys:	6 000 000 €
VM:n esitys:	4 000 000 €
Ero:	2 000 000 €

Valtionosuuden määräytymisperusteena käytetty ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhintaa esitetään alennettavaksi nykyisestä 10 970,06 €/opiskelija -> 10 833,03 €/opiskelija vuonna 2015. Vähennys 137,03 €/opiskelija.

Opiskelijavalintapalveluiden kehittäminen

Opetushallituksen määrärahaan esitetään siirrettäväksi valtionosuusrahoitusta yhteensä 2 325 000 euroa momenteilta 28.90.30 Kuntien peruspalveluiden valtionosuus, 29.10.01 Yleissivistävä koulutus, 29.20.30 Ammatillinen koulutus ja 29.30.21 Aikuiskoulutus. Vuonna 2014 määrärahan siirto oli 3 275 000 €.

- Kuntaliitto on jo aiemmin vuoden 2014 talousarvioesitystä koskevassa lausunnossaan todennut, että kuntien lakisääteisten tehtävien ja velvoitteiden hoitamiseen osoitetuista valtionosuusmäärärahoista ei tulisi rahoittaa valtakunnallisia tietotekniikan kehittämishankkeita.

Vapaa sivistystyö

Valtionosuusmäärärahan leikkaus vapaassa sivistystyössä 4,95 % ja sen sisällä kansalaisopistot -5 %. Rahoituksen määrään nähden suuri leikkaus. Vuonna 2017 mennessä Valtionosuuden leikkaukset rakennepoliittisen ohjelman mukaan 18,5 milj. euroa.

Rakenne- ja rahoitusjärjestelmäuudistus valmisteilla.

Kansalaisopistot 2015 (2014)

Valtionosuus, opetustunnit 1793625 (1910985)

Yksikköhinta 83,59 (82,60) €/opetustunti

Valtionosuus käyttökustannuksiin 85,9 M€ (90,5 M€)

Valtionavustukset 3,2 M€ (3,3 M€)

Yhteensä 89,1 M€ (93,8 M€)